

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3235
Ημερομ. Κατάθεσης: 14/2/2022

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2022

Ερώτηση

Προς τους κ.κ. Υπουργούς
Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Εσωτερικών
Οικονομικών

Θέμα: Σε χρεωκοπία των ΔΕΥΑ και των Δήμων και σε νέα χαράτσια στην τιμή του νερού οδηγεί η κυβερνητική πολιτική στην ενέργεια

Ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ έχει επανειλημμένα κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με τα καταστροφικά αποτελέσματα της κυβερνητικής ενεργειακής πολιτικής, που μας έχει οδηγήσει σε αρνητική πρωτιά στη χονδρεμπορική τιμή ηλεκτρισμού στην Ευρώπη, και έχει τριπλασιάσει τους λογαριασμούς ρεύματος των νοικοκυριών, επαγγελματιών και επιχειρήσεων.

Η κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη έχει επιλέξει να αφήσει την ενεργειακή αγορά χωρίς έλεγχο και ρύθμιση, αυξάνει την εξάρτηση της ηλεκτροπαραγωγής από το φυσικό αέριο, δεν προωθεί τα προθεσμιακά σταθερά συμβόλαια και δεν αξιοποιεί τη ΔΕΗ ως εθνικό ενεργειακό πυλώνα, αλλά αντίθετα προωθεί την fast track ιδιωτικοποίηση των ενεργειακών φορέων.

Οι πρόχειρες, αποσπασματικές και καθυστερημένες παρεμβάσεις της κυβέρνησης Μητσοτάκη εξαντλούνται σε ανεπαρκείς επιδοτήσεις σε οικιακούς καταναλωτές, που δεν καλύπτουν τις αυξήσεις και τη ρήτρα αναπροσαρμογής, ενώ έχουν αφήσει πρακτικά απροστάτευτους εμπόρους, επαγγελματίες, αγρότες, βιοτέχνες και επιχειρηματικότητα.

Το αποτύπωμα του ράλι τιμών στην ηλεκτρική ενέργεια έχει ιδιαίτερα αρνητικό αποτύπωμα στους ΟΤΑ και στις ΔΕΥΑ που διαχειρίζονται το κοινωνικό αγαθό του νερού, της ύδρευσης, της άρδευσης και της αποχέτευσης. Τα αποτελέσματα των κυβερνητικών επιλογών είναι πλέον ορατά στους ΟΤΑ, οι οποίοι δηλώνουν ότι αδυνατούν να καλύψουν το ενεργειακό κόστος και να εξασφαλίσουν τη βιώσιμη λειτουργία των ΔΕΥΑ και γενικά των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης.

Ήδη, από τις 12.11.2021, η Γενική Συνέλευση των μελών της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης –Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ) στην απόφασή της είχε αναφερθεί στις ακόμα και τότε υπέρογκες ανατιμήσεις του ρεύματος που αύξησαν τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας των ΔΕΥΑ κατά περίπου 40% (τότε), και στο γεγονός ότι αυτό το αυξημένο κόστος έρχεται να προστεθεί στο ήδη υψηλό ενεργειακό κόστος που αντιμετωπίζουν οι ΔΕΥΑ. Προκειμένου να μην αυξηθούν τα τιμολόγια νερού η ΓΣ είχε ζητήσει από τότε από την Πολιτεία την άμεση λήψη μέτρων και την απαλλαγή των ΔΕΥΑ από τη ρήτρα αναπροσαρμογής, καθώς παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

Εξάλλου, και ο Γ. Μαρινάκης, Πρόεδρος ΕΔΕΥΑ, στην εναρκτήρια ομιλία του ανέφερε ότι οι ΔΕΥΑ βρίσκονται ακόμα μία φορά σε αδιέξοδο, με το ενεργειακό κόστος να έχει εκτοξευθεί σε μη διαχειρίσιμα επίπεδα. Χαρακτηριστική είναι και η επισήμανση του Προέδρου της ΕΔΕΥΑ ότι η πολιτεία και η ΔΕΗ «αγνοώντας συστηματικά τον κοινωνικά χαμηλό χαρακτήρα των Δ.Ε.Υ.Α. και τα βιομηχανικά χαρακτηριστικά των εγκαταστάσεών τους, είχαν ως αποτέλεσμα αυξημένο ενεργειακό κόστος των ΔΕΥΑ, σε ΔΕΥΑ που δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην άδικη τιμολόγηση, σε κίνδυνο για διακοπή ρεύματος σε εγκαταστάσεις ζωτικής σημασίας και στην στοχοποίηση των ΔΕΥΑ ως επιχειρήσεων με ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις».

Γίνεται επομένως σαφές ότι οι επιλογές της κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη πιέζουν τους Δήμους και τις ΔΕΥΑ να μεταφέρουν το επιπλέον κόστος στους καταναλωτές, κάτι που θα οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση των τιμολογίων νερού, καθώς το ενεργειακό κόστος αποτελεί ιδιαίτερα μεγάλο μέρος του συνολικού λειτουργικού κόστους των ΔΕΥΑ.

Η άλλη, παράλληλη, στρατηγική της κυβέρνησης είναι να συμπιεστούν οι ΔΕΥΑ και να καταστεί ελλειμματική η διαχείρισή τους, ώστε να δικαιολογηθεί και να αποκτήσει «επικοινωνιακή νομιμοποίηση» το σχέδιο ιδιωτικοποίησης που προωθεί η κυβέρνηση. Εξάλλου, και ο Αναπλ. Υπουργός Εσωτερικών, κ. Πέτσας, στην πρόσφατη Τακτική Γενική Συνέλευση της ΕΔΕΥΑ, στις 12.11.2021, μίλησε ανοικτά για αλλαγές στο διοικητικό σχήμα των ΔΕΥΑ, τάχατες προς διευκόλυνση επενδύσεων, ενώ το ίδιο σχέδιο προωθεί εδώ και ένα χρόνο ο ΓΓ Αποβλήτων του ΥΠΕΝ κ. Γραφάκος. Τα σχέδια της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση των ΔΕΥΑ και γενικά της διαχείρισης του νερού επιβεβαιώνονται και από την πρόταση δημιουργίας Ρυθμιστικής Αρχής για τα Ύδατα και τα Λύματα που έχει εισάγει η κυβέρνηση στις μεταρρυθμίσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Οι καταστροφικές επιπτώσεις των κυβερνητικών επιλογών επιβεβαιώνονται από τα στοιχεία λειτουργίας των ΔΕΥΑ.

Ενδεικτικά, σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΥΑ Βόλβης στην ΠΕ Θεσσαλονίκης οι χρεώσεις για τη ρήτρα αναπροσαρμογής, το χάρατσι που εξαιτίας του κ. Μητσοτάκη, πληρώνουν όλοι οι καταναλωτές στην Ελλάδα, έχουν ξεπεράσει το κόστος ρεύματος ήδη από το Δεκέμβριο και ολόένα αυξάνονται, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

	Νοε 2021	Δεκ. 2021	Ιαν. 2022
Κόστος ρεύματος (αξία ενέργειας και ισχύος)	38,838	34,508	38,378
Ρήτρα Αναπροσαρμογής	34,488	49,993	64,987
Επιβάρυνση λόγω της ρήτρας αναπροσαρμογής [κατόπιν αφαίρεσης εκπτώσεων, επιδοτήσεων κ.λ.π]	25,723	39,864	52,978

Τα παραπάνω αποδεικνύουν ότι για μια ΔΕΥΑ με προϋπολογισμό 1.000.000 ευρώ η επιβάρυνση -εκτός προβλέψεων- ξεπερνά τις 500.000 ευρώ. Είναι προφανές ότι μια τέτοια υπέρβαση κόστους λειτουργίας καθιστά αδύνατη τη λειτουργία της ΔΕΥΑ, οδηγεί πρακτικά σε ληξιπρόθεσμες οφειλές και χρεωκοπία διότι κανείς δεν μπορεί να επιβάλλει στους καταναλωτές αυξήσεις στην τιμή του νερού πάνω από 50% μέσα στην οικονομική κρίση!

Αντίστοιχα συμπεράσματα προκύπτουν και από μία πρώτη αξιολόγηση των λογαριασμών ρεύματος και σε άλλους ΟΤΑ. Ενδεικτικά αναφέρουμε την περίπτωση ενός αντλητικού συγκροτήματος με παροχή ηλεκτρισμού μέσης τάσης του Δήμου Θέρμης, που στο λογαριασμό του Νοεμβρίου 2021 η χρέωση για ισχύ και ενέργεια ανέρχεται σε 11.008 ευρώ ενώ η ρήτρα αναπροσαρμογής σε 39.082 ευρώ! Δηλαδή 355% πάνω από την αξία της κατανάλωσης ρεύματος!

Από στοιχεία της ΔΕΥΑ Φλώρινας, προκύπτει ότι το αντίτιμο για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας το Δεκέμβριο του 2021 στο βιολογικό καθαρισμό της πόλης ανέρχεται σε 11.501,68 ευρώ, ενώ η επιπλέον χρέωση λόγω ρήτρας αναπροσαρμογής ανέρχεται σε 20.940,32 ευρώ, είναι δηλαδή πρακτικά διπλάσια από την κανονική χρέωση προμήθειας. Σχεδόν διπλάσια του αντίτιμου κατανάλωσης είναι και η χρέωση της ρήτρας αναπροσαρμογής και για το διυλιστήριο πόσιμου νερού.

Τα ίδια στοιχεία συλλέγουμε και από τις δηλώσεις του Δημάρχου Ορεστιάδας και προέδρου της ΠΕΔ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης από όπου προκύπτει ότι το κόστος ρεύματος θα αυξηθεί το 2022 από 90% έως 210% για τις δημοτικές λειτουργίες, η κατάσταση είναι δυσοίωνη και υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο τα αυξημένα αυτά βάρη να μετακυλιστούν μέσω των δημοτικών τελών στους πολίτες. Μάλιστα από τα στοιχεία που αναφέρει προκύπτει ότι για τη ΔΕΥΑ Ορεστιάδας το κόστος ρεύματος το 2020 ανήλθε σε 615.000 ευρώ, το 2021 σε 734.000 ευρώ και το 2022 προβλέπεται να ανέλθει σε 1.150.000 έως 1.330.000 ευρώ.

Συνολικά, από έρευνα σε πολλές ΔΕΥΑ προκύπτει ότι η επιπλέον επιβάρυνση λόγω της χρέωσης ρήτρας αναπροσαρμογής για τη χαμηλή τάση έφτασε έως το 180% της αξίας της κατανάλωσης το Δεκέμβριο. Η κατάσταση στη μέση τάση είναι ακόμα πιο δραματική καθώς το Δεκέμβριο η χρέωση της ρήτρας αναπροσαρμογής κατά μέσο όρο υπερβαίνει το 290% της αξίας κατανάλωσης.

Στο πλαίσιο αυτό είναι προφανές ότι η εξαγγελία της κυβέρνησης για επιδότηση των μη οικιακών καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της μέσης τάσης με 65€/MWh για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο ελάχιστα επαρκεί. Οι παραπάνω επιδοτήσεις ανέρχονται μόλις στο 28-30% των αντίστοιχων τιμών της ρήτρας αναπροσαρμογής, ενώ ήδη οι ΔΕΥΑ έχουν επιβαρυνθεί με υπέρογκες χρεώσεις τους μήνες Αύγουστο-Δεκέμβριο 2021 για τους οποίους δεν υπήρχε καμία ουσιαστική ελάφρυνση.

Σημειώνεται επίσης ότι το μέτρο της αναστολής των πληρωμών των χρεώσεων για ΥΚΩ που έχει ανακοινώσει η κυβέρνηση, έχει πρακτικά ελάχιστη συνεισφορά, καθώς αποτελούν μικρό ποσοστό του λογαριασμού ρεύματος, που απλά μεταφέρεται στους επόμενους μήνες. Άρα δεν αποτελεί ελάφρυνση των ΟΤΑ.

Η πρόσφατη αλλά πολύ καθυστερημένη ανακοίνωση του Αν. Υπουργού Εσωτερικών για τη σύσταση της ομάδας εργασίας ΚΕΔΕ-Υπουργείου Εσωτερικών-Υπουργείου Οικονομικών, με αντικείμενο και την ενίσχυση της Αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών από την αύξηση του ενεργειακού κόστους, φαίνεται ότι αγνοεί την συνολική επιβάρυνση που έχει προκύψει και για τις ΔΕΥΑ καθώς και τον άμεσο κίνδυνο μετακύλισης των αυξήσεων στους καταναλωτές. Χαρακτηριστικό είναι ότι στην εν λόγω ομάδα εργασίας δεν φαίνεται να συμμετέχει η ΕΔΕΥΑ, θεσμικός εκπρόσωπος των ΔΕΥΑ, όπως αναγνωρίστηκε με το Ν. 4483/2017.

Όλα αυτά είναι πολύ καθυστερημένα και αναποτελεσματικά εφόσον ήδη ξεκίνησαν οι διακοπές ρεύματος, όπως έγινε στην περίπτωση της ΔΕΥΑ Μεσολογγίου όπου ο πάροχος διέκοψε το ρεύμα στα αντλιοστάσια ύδρευσης και αποχέτευσης με αποτέλεσμα να μείνουν χωρίς νερό οι κάτοικοι της περιοχής και με κίνδυνο της υγιεινής και ασφάλειας τους.

Επιπλέον, το αδιέξοδο στις ΔΕΥΑ προστίθεται στα ήδη μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι λόγω του αυξημένου ενεργειακού κόστους για οδοφωτισμό, κτίρια, κοινωνικές, αθλητικές και πολιτιστικές δομές, κόστος θέρμανσης, κλπ. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ κατά τη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΚΕΔΕ στις 09.02.2022 τόνισε οι αυξήσεις στις τιμές του ρεύματος προκαλούν σοκ στα οικονομικά των δήμων καθώς είναι πολύ μεγαλύτερες απ' ό,τι είχε εκτιμηθεί αρχικά και απειλούν τη βιωσιμότητα τους.

Επειδή η οικονομική επιβάρυνση των ΔΕΥΑ λόγω των χρεώσεων της ρήτρας αναπροσαρμογής έχει αντιμετωπιστεί ανεπαρκώς από την κυβέρνηση,

Επειδή ήδη οι αυξήσεις στο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας απειλούν άμεσα τη βιωσιμότητα των ΔΕΥΑ,

Επειδή υπάρχει ορατό και άμεσο ενδεχόμενο οι ΔΕΥΑ να υποχρεωθούν να μετακυλίσουν τις αυξήσεις του ενεργειακού τους κόστους στα τιμολόγια ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης,

Επειδή η ελληνική κοινωνία και οικονομία βάλλονται βάναισα από το ράλι ανατιμήσεων σε όλη την αγορά και η ενδεχόμενη αύξηση των τιμολογίων υπηρεσιών ύδρευσης/αποχέτευσης θα αποτελέσει επιπλέον σημαντικό πλήγμα,

Επειδή η κυβέρνηση δεν έχει καταθέσει καμία πρόταση για τη στήριξη των ΟΤΑ και των ΔΕΥΑ παρά την οξύτητα των προβλημάτων βιωσιμότητας

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Σχεδιάζουν να λάβουν πρόσθετα αναδρομικά μέτρα για τη στήριξη των ΔΕΥΑ κατά την περίοδο Αύγουστος-Δεκέμβριος 2021, προκειμένου το αυξημένο ενεργειακό κόστος να μην μετακυλιστεί στους λογαριασμούς των καταναλωτών;**
- 2. Προτίθενται να λάβουν πρόσθετα βραχυπρόθεσμα μέτρα για τη στήριξη των ΔΕΥΑ έναντι του ενεργειακού κόστους που αντιμετωπίζουν, αναγνωρίζοντας ότι οι ΔΕΥΑ είναι φορείς που διαχειρίζονται το κοινωνικό αγαθό του νερού και της παροχής υπηρεσιών αποχέτευσης;**

3. Ποιος ο σχεδιασμός για να ενισχυθεί η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ και από τις ΔΕΥΑ για την κάλυψη των ιδίων ενεργειακών τους αναγκών, αξιοποιώντας μεταξύ άλλων, και το εργαλείο των ενεργειακών κοινοτήτων;
4. Προτίθενται να προχωρήσουν στη μείωση του ΦΠΑ στο νερό από το 13% στο 6% προς όφελος όλων των καταναλωτών;
5. Αποτελεί στρατηγική της κυβέρνησης Μητσοτάκη η ιδιωτικοποίηση των ΔΕΥΑ και της διαχείρισης του νερού και για το λόγο αυτό οδηγούν τις ΔΕΥΑ και τους Δήμους στη χρεωκοπία;

Οι ερωτώντες Βουλευτές
Φάμελλος Σωκράτης
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Ζαχαριάδης Κώστας
Αβραμάκης Ελευθέριος
Αλεξιάδης Τρύφωνας
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)
Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος
Βαρδάκης Σωκράτης
Βαρεμένος Γιώργος
Βέττα Καλλιόπη
Γιαννούλης Χρήστος
Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ζουράρις Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νίκος
Καλαματιανός Διονύσιος – Χαράλαμπος
Κάτσης Μάριος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Λάππας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μουζάλας Γιάννης
Μπαλάφας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Γιάννης
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπαηλιού Γιώργος
Πολάκης Παύλος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Σπίρτζης Χρήστος
Συρμαλένιος Νίκος
Τελιγορίδου Ολυμπία
Τόλκας Άγγελος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φίλης Νίκος
Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)
Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος